

UiO **•** **Institutt for statsvitenskap**
Det samfunnsvitenskapelige fakultet

Geopolitisk konfontasjon: Vesten mot resten

Professor Janne Haaland Matlary

Statsvitenskap, UiO, og Forsvarets Stabsskole

Thales, 8.2.2023

UiO : **Institutt for statsvitenskap**
Det samfunnsvitenskapelige fakultet

Kinas aggressive rolle, alliert med Russland

Verdens største marine, vekt på opprustning

Fremoverlent og aggressivt diplomati, ingen bremse i pandemien, tvert om

Taiwan-aggresjon, Sør-Kina havet

Money talks – oppkjøp, *debt diplomacy* i Afrika, Balkan

UiO • **Institutt for statsvitenskap**
Det samfunnsvitenskapelige fakultet

Kina angår oss lite enda, men Russland

Aggresjonskrig midt i Europa

Brutalitet som sjokkerer

Revisjonisme – prestisje, status, imperium

UiO • **Institutt for statsvitenskap**
Det samfunnsvitenskapelige fakultet

Hybride angrep mot Europa – Norges beredskap høynet

De strategiske effekt av aggresjonskrig er et samlet
Europa

Overraskelse i valget av risikonivå – full invasjon

USA leder, konsekvensene i Europa

UiO • **Institutt for statsvitenskap**
Det samfunnsvitenskapelige fakultet

Konvensjonell krig – langvarig, uvisst utfall:

Offensiv mot Kherson, Kharkiv -

Fremgang en funksjon av vestlig støtte

Luftvern, langtrekkende artilleri, stridsvogner, fly?

Russland taper i sørøst, men satser på terrorbombing

UiO • **Institutt for statsvitenskap**
Det samfunnsvitenskapelige fakultet

Russisk eller ukrainsk offensiv snart?

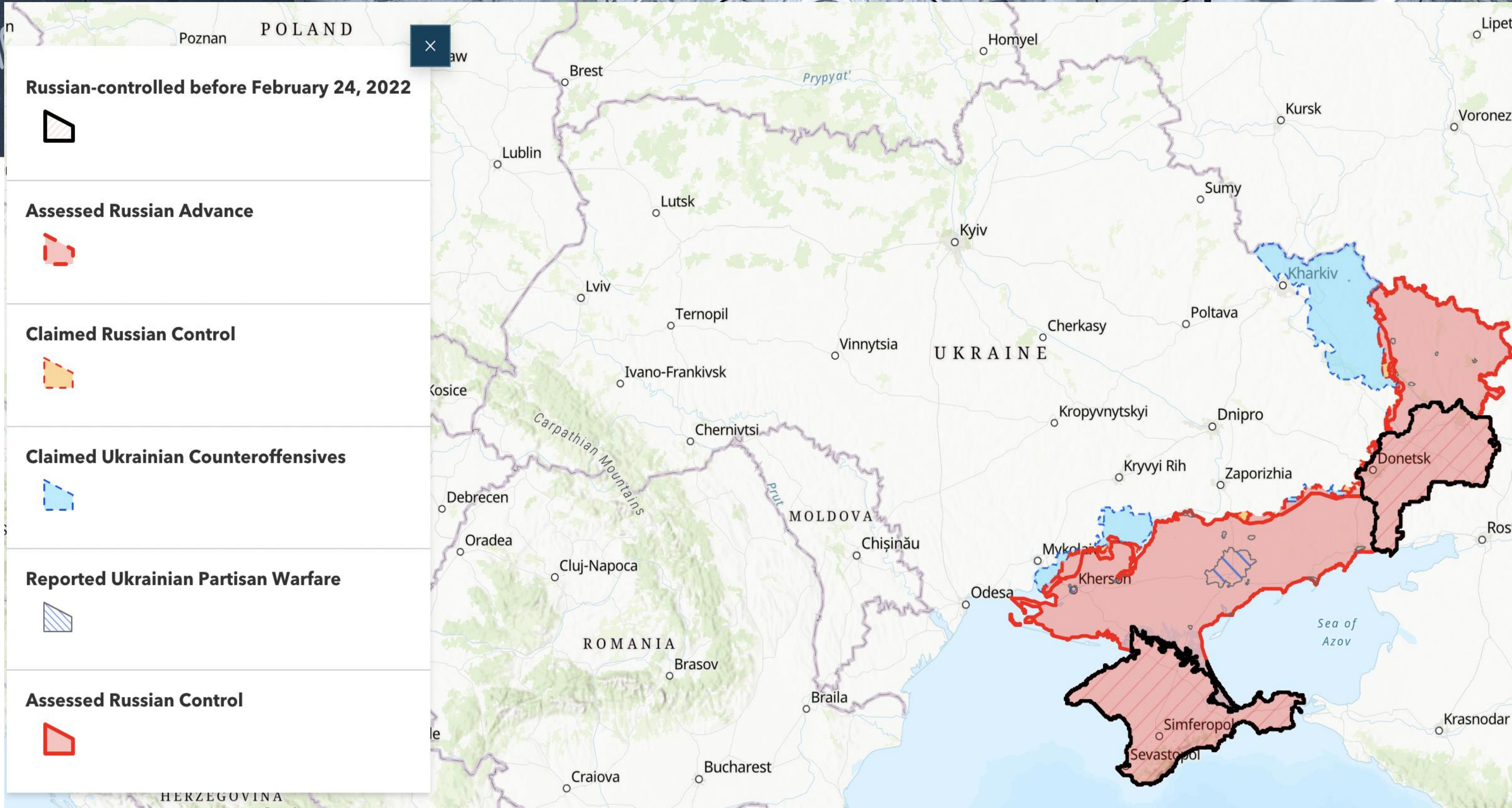
Hvem er raskest? (opplæring våpensystemer)

Hvem er størst? Industriell krig, artilleriammo

Hvem er innovativ? Teknologi

Hvem er mest utholdende? Tidsfaktoren

UiO : **Institutt for statsvitenskap**
Det samfunnsvitenskapelige fakultet

Hybridkrig – sannsynlig utvikling

Angrep på infrastruktur – spesielt i Ukraina, med missiler

Europa – gassledninger, annen infrastruktur, Norge som eksempel

Cyberangrep, skremseltaktikk

Mål: **knekke motstanders vilje**

Europa må tåle energiruptur langs flere akser, totalforsvar nødvendig

UiO • **Institutt for statsvitenskap**
Det samfunnsvitenskapelige fakultet

Kjernevåpen – risikoen kan ikke elimineres

Trusler, verdens største arsenal

'radioaktiv/dirty bomb'? EMP?

Doktrinen: de-eskalere konvensjonell krig

Jo mer R taper konvensjonelt, desto mer avhengig av kjernevåpen

Ingen tegn til at Putin gir seg, men kjernevåpen aller siste virkemiddel

UiO : **Institutt for statsvitenskap**
Det samfunnsvitenskapelige fakultet

Strategisk interaksjon –

Vi skaper mer risiko for kjernevåpenbruk ved å vinne konvensjonelt i U

Putins overlevelse avhenger av at han vinner/har en utvei

Utvidelse av NATO i nord – ‘omringelse av Russland’

Totalt forskjellige verdensanskuelser

UiO • **Institutt for statsvitenskap**
Det samfunnsvitenskapelige fakultet

Hva med den kalde/det lange løp?

Hvem har ansvar for sikkerhetsgaranti for Ukraina,
gjenoppbygging av landet?

Avskrekking av Russland hvis ingen regimeendring

Europa blir aktøren, USA opptatt med Kina

UiO • **Institutt for statsvitenskap**
Det samfunnsvitenskapelige fakultet

Sikkerhet foran økonomi, sanksjoner fortsetter

Effekter på oss (energi/gass), råvarer/Ukraina som kornkammer, reiser/luftrom, aktører som er investert i Russland

«Friend-shoring» og nasjonal beredskap, ingen økonomisk vekst

UiO • **Institutt for statsvitenskap**
Det samfunnsvitenskapelige fakultet

Russland og Kina: to verdener økonomisk

Langvarig 'oppdemming' av Russland
(containment)

Men felles interesser med Kina i globale
verdikjeder

UiO • **Institutt for statsvitenskap**
Det samfunnsvitenskapelige fakultet

Hvis Kina vil utvikle forholdet til Europa...

Men også USA tenker seg samarbeid på noen felt, rivalisering betyr ikke konflikt

Kina trenger vekst, ikke Taiwan-krig?

UiO • **Institutt for statsvitenskap**
Det samfunnsvitenskapelige fakultet

Europa klarer energikrisen i år

Omstilling, sparing og ny teknologi gjør jobben

På lang sikt er autokratiene ikke attraktive, demokratiene vinner

Sitte rolig i båten til krigen ender med en forhandling

UiO • **Institutt for statsvitenskap**
Det samfunnsvitenskapelige fakultet

Opprustning i Europa kommer

Mer enn 2% BNP

Effektiv avskrekking som i kald krig

USA har 90 % av våpenhjelpen til U, vil ønske byrdefordeling

